

Nowe władze rektorskie i nowi członkowie Rad Uczelni – jakie potrzeby w zakresie współpracy, a jakie ryzyka z kolei należy brać pod uwagę?

Prof. Jerzy Woźnicki

Motto:

Członkostwo w Radzie Uczelni:

- to honor (powód do dumy)
- jest i powinno być honorowane (wynagradzane)

Aktywność członków Rady to sprawa honorowa (odpowiedzialność)

Uczelnia powinna być uhonorowana (usatysfakcjonowana) działaniem swojej Rady

Jak sprostać wyzwaniu?

Ośrodek Współpracy Rad Uczelni, 3 luty 2021 r.

1

1

PLAN PREZENTACJI

1. Wprowadzenie.
2. Uwarunkowania kadrowe związane z nową kadencją organów uczelni.
3. Rada uczelni jako nowy organ ustawowy – tożsamość, charakter misji i katalog zadań.
4. Uwagi ogólne do treści regulacji ustawowych dotyczących rady uczelni.
5. Współdziałanie organów uczelni i uwarunkowania z tym związane.
6. Przykładowe dylematy dotyczące rady uczelni.
7. Uwagi końcowe.

Jerzy Woźnicki

2

2

1. WPROWADZENIE

Podstawa prezentacji: prace własne autora prezentacji

Referaty:

- J. Woźnicki, *Rada uczelni i inne regulacje fundamentalne Ustawy 2.0 dotyczące sfery governance: modele i rozwiązania praktyczne*, Prezentacja XXI Szkoła Zarządzania Strategicznego w Szkolnictwie Wyższym dla Rektorów i Prorektorów, Pabianice 2018.
- J. Woźnicki, *Przykładowe dylematy w działaniu rad uczelni*, Prezentacja na Webinarium „Pożądane kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce w świetle analiz, badań i doświadczeń”, OWRU 23.10.2020 r.

Książki:

- J. Woźnicki (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*. Wolters Kluwer Polska, 2019.
- J. Woźnicki (red.), *Identyfikacja i uzasadnienie kierunków regulacji o kluczowym znaczeniu w Ustawie prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, FRP- KRASP, Wydawnictwo Naukowe UMK, Warszawa–Toruń 2020
- J. Woźnicki (red.), *Rady uczelni: regulacje i dobre praktyki*, FRP-KRASP, Wydawnictwo Naukowe UMK Warszawa – Toruń 2021 – materiał oddany do druku.

3

WPROWADZENIE

➤ Motywacja organizatorów Seminarium:

- OWRU PFA-G:

ustanowienie stałego, zorganizowanego Forum debaty i wymiany doświadczeń dla członków rad uczelni

➤ Intencja autora prezentacji:

zwrócenie uwagi na istotne kwestie, propozycje dobrych praktyk, wydobywanie dylematów

➤ Brak zamiaru narzucania/forsowania

modelu działalności, treści regulacji wewnętrznych, procedur i form komunikowania się

4

2. UWARUNKOWANIA KADROWE ZWIĄZANE Z NOWĄ KADENCJĄ ORGANÓW UCZELNI

NOWE KADENCJE:

➤ Od 1 września 2020 r.

– nowa kadencja rektorów uczelni → wyraźna większość nowych rektorów (ok. 2/3)

➤ Od 1 stycznia 2021 r.

– nowa kadencja rad uczelni → znaczna grupa nowych członków rad uczelni (ok. 1/3)

Jerzy Woźnicki

5

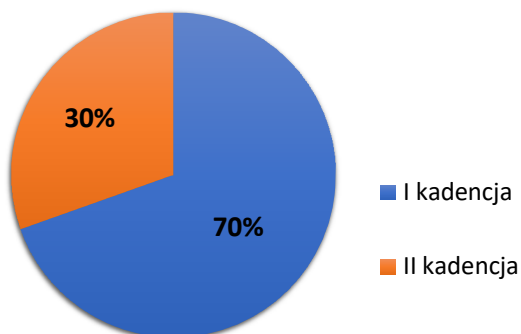
5

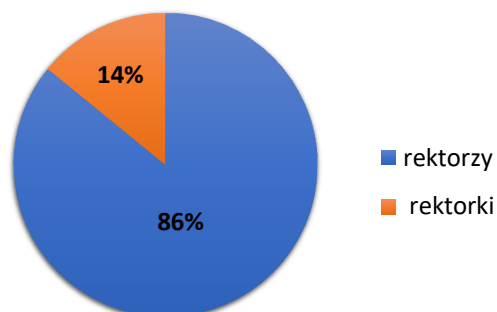
2. UWARUNKOWANIA KADROWE ZWIĄZANE Z NOWĄ KADENCJĄ ORGANÓW UCZELNI

Wyk. 1 Rektorzy w kadencji 2020-2024

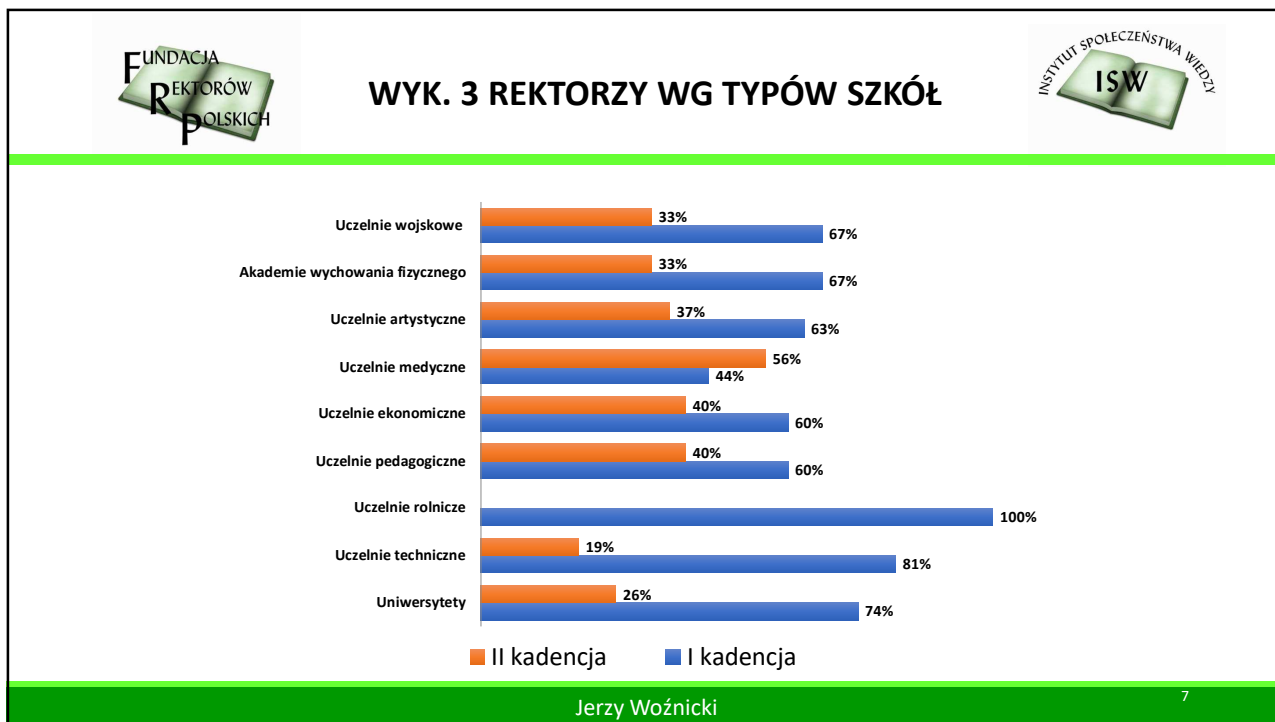
Wyk. 2 Rektorzy wg płci

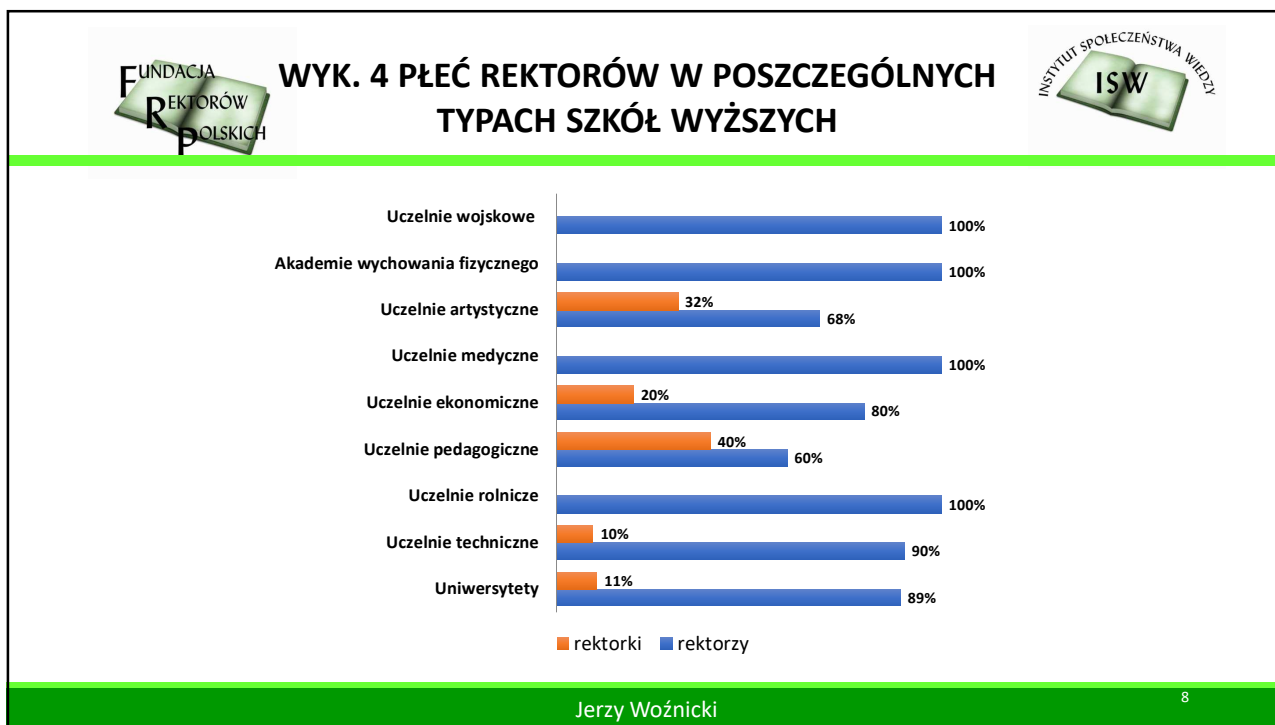
Jerzy Woźnicki

6

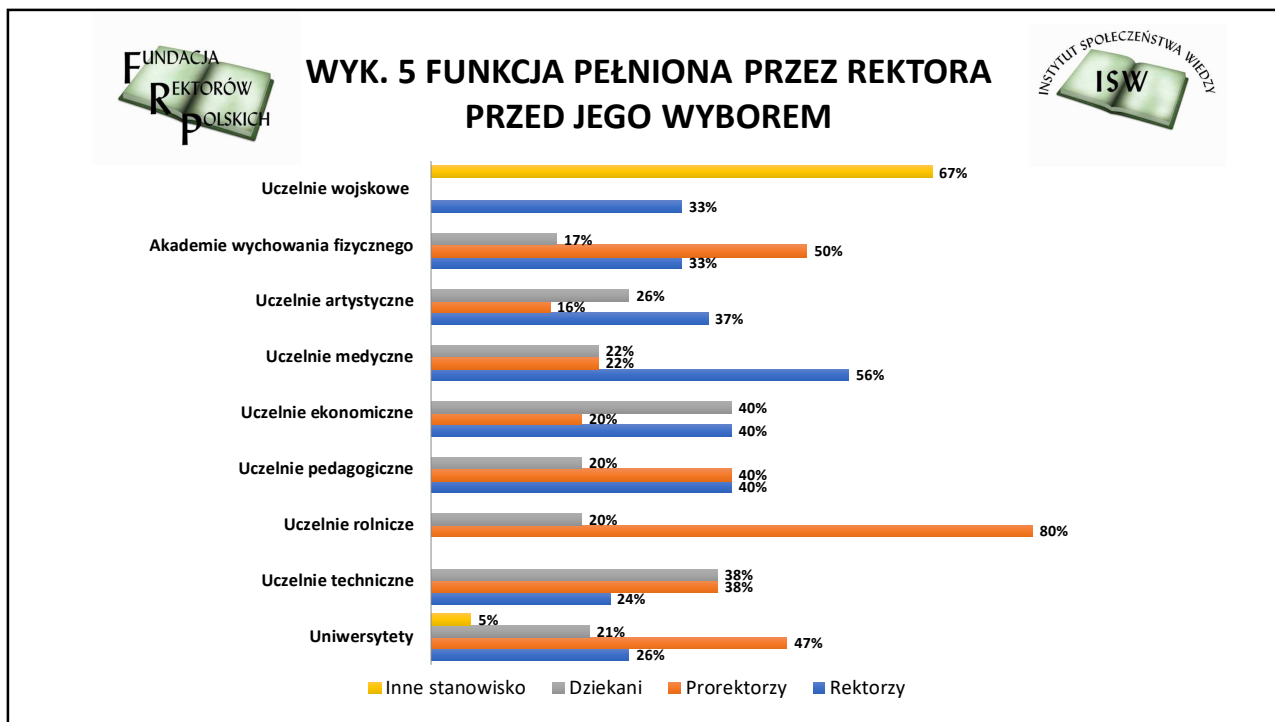
6

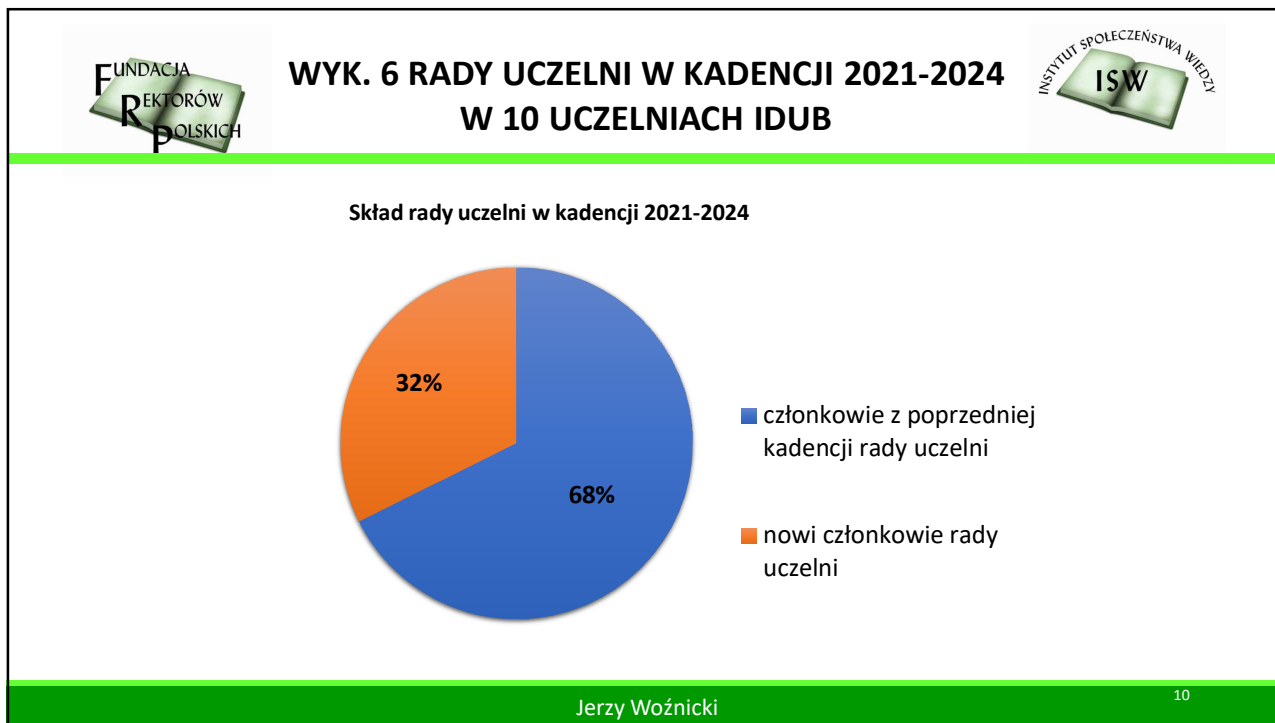
7

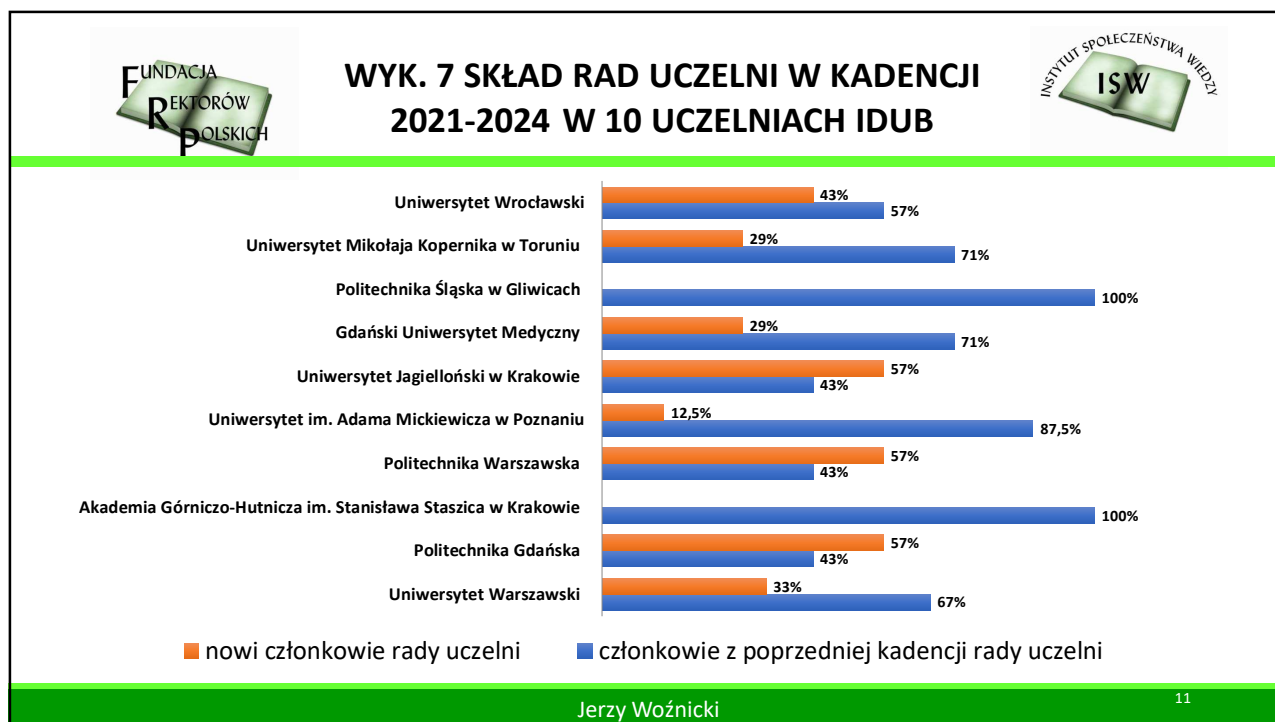

8

9

11

FUNDACJA REKTORÓW POLSKICH **2. UWARUNKOWANIA KADROWE ZWIĄZANE Z NOWĄ KADENCJĄ ORGANÓW UCZELNI** **INSTYTUT SPOŁECZEŃSTWA WIEDZY ISW**

CO NALEŻY CZYNIĆ:

- Potrzeba sięgania do doświadczeń minionej kadencji, rozważenie swoich zadań w kontekście nowych uwarunkowań
- Ustanowienie własnego modelu i sposobu działania, w tym komunikowania się ze wspólnotą uczelni, w obliczu ograniczeń pandemicznych, ale nie tylko...
- Uzgodnienie zasad i trybu współdziałania z innymi ustawowymi organami uczelni
- Zapewnienie możliwości dostępu do zewnętrznej ekspertyzy, np. w sprawach gospodarki finansowej, ale nie tylko...
- Doskonalenie własnego działania: planowy udział w przedsięwzięciach szkoleniowo – dyskusyjnych (seminaria, konferencje, szkoły FRP...)

Jerzy Woźnicki 12

12

3. RADA UCZELNI JAKO NOWY ORGAN USTAWOWY – TOŻSAMOŚĆ, CHARAKTER MISJI I KATALOG ZADAŃ.

Stosunki
rada – rektor – senat

Statut	<ul style="list-style-type: none"> • rektor przygotowuje • rada opiniuje • senat uchwała
Strategia	<ul style="list-style-type: none"> • rektor przygotowuje projekt strategii • rada opiniuje projekt strategii • senat uchwała strategię • rektor składa sprawozdanie z realizacji strategii • rada opiniuje sprawozdanie z realizacji strategii • senat zatwierdza sprawozdanie z realizacji strategii
Powoływanie organów	<ul style="list-style-type: none"> • senat powołuje i odwołuje członków rady uczelni • rada wskazuje kandydatów na rektora • inne podmioty wskazują kandydatów na rektora • senat opiniuje kandydatów na rektora • kolegium elektorów wybiera rektora • wniosek o odwołanie rektora może być zgłoszony przez senat albo radę uczelni

www.frp.org.pl
13

13

3. RADA UCZELNI JAKO NOWY ORGAN USTAWOWY – TOŻSAMOŚĆ, CHARAKTER MISJI I KATALOG ZADAŃ

➤ **Tożsamość rady uczelni i charakter jej misji (zwięźle):**

Organ kolegialny z udziałem członków spoza wspólnoty uczelni realizujący zadania ustawowe o charakterze opiniodawczym i nadzorczym (bez wprowadzenia tego słowa w ustawie), wskazujący kandydatów na rektora (ale go nie wybierający), a ponadto podejmujący określone czynności wobec rektora i ministra.

Rada może też na podstawie regulacji statutowych wykonywać zadania o charakterze doradczym, korzystając z przyznanego jej prawa do inicjatywy własnej w sprawach funkcjonowania uczelni.

Jerzy Woźnicki
14

14

3. RADA UCZELNI JAKO NOWY ORGAN USTAWOWY – TOŻSAMOŚĆ, CHARAKTER MISJI I KATALOG ZADAŃ

➤ Rozszerzenie katalogu zadań rady uczelni:

Inne zadania rady określone w statucie mogą obejmować przykładowo:

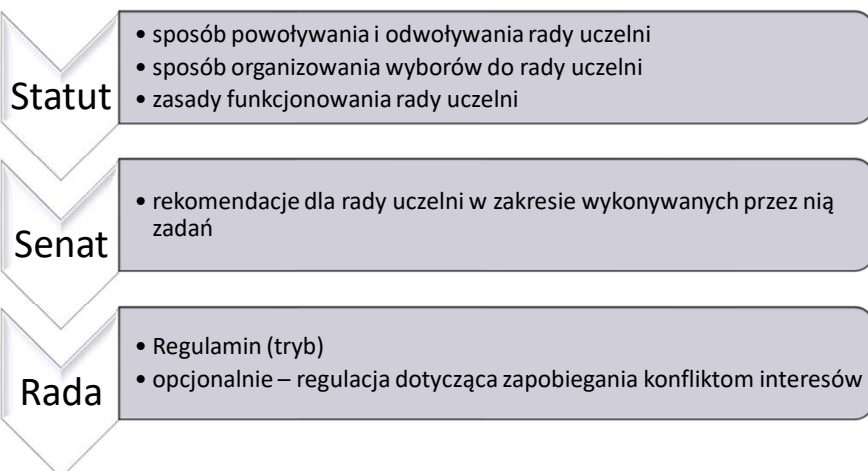
- opiniowanie lub przedkładanie senatowi propozycji do uchwał dotyczących misji, wizji i strategii uczelni;
- opiniowanie rocznych sprawozdań rektora z działalności uczelni;
- opiniowanie programów studiów pod względem odpowiadania potrzebom społeczno-gospodarczym;
- wyrażanie opinii w sprawach przedłożonych przez rektora i senat;
- występowanie do organów uczelni z wnioskami dotyczącymi funkcjonowania uczelni.

3. RADA UCZELNI JAKO NOWY ORGAN USTAWOWY – TOŻSAMOŚĆ, CHARAKTER MISJI I KATALOG ZADAŃ

➤ Zasady i tryb funkcjonowania rad uczelni: źródła regulacji

4. UWAGI OGÓLNE DO TREŚCI REGULACJI USTAWOWYCH DOTYCZĄCYCH RADY UCZELNI

- **Trafność regulacji**
  - ogólny model i sposób ustanowienia rady jako ustawowego organu
  - treść art. 34 ust.1 i innych przepisów ustawowych dotyczących zakresu uregulowań statutowych
  - wymóg obecności w składzie rady w wymaganej liczbie, osób niebędących pracownikami uczelni, z przewodniczącym rady
- **Wadliwość regulacji**
  - wprowadzenie innych podmiotów uprawnionych do wskazywania kandydatów na rektora
  - ograniczenie wiekowe 67 lat wobec zewnętrznych członków rady
  - brak ustawowych przesłanek odwoływania rady lub jej członków, w tym przewodniczącego
- **Niedoskonałość regulacji:**
  - systemowa
  - proceduralna
  - redakcyjna

Ale Ustawę wdrażamy przez interpretację i praktykę!!!

UWAGA: NIE DOMAGAMY SIĘ ZMIAN USTAWOWYCH!

Jerzy Woźnicki

17

17

5. WSPÓŁDZIAŁANIE ORGANÓW UCZELNI I UWARUNKOWANIA Z TYM ZWIĄZANE

- Współpraca rady uczelni z rektorem ma kluczowe znaczenie: wymaga to właściwych regulacji wewnętrznych, uzgodnień w sprawach komunikowania się, poszanowania przez strony reguł kultury instytucjonalnej uczelni, a w tym wolności akademickich i zasad fundamentalnych w działaniach organów uczelni określających dobre praktyki oraz stosowania się do wymogów z tym związanych.
- Współpraca rady z senatem dokonuje się przede wszystkim za pośrednictwem rektora, ale przewodniczący rady komunikuje się także z członkami senatu.
- **Zasada ogólna:** organy uczelni nie wkraczają wzajemnie w swoje ustawowe kompetencje, które nie mogą być przenoszone na inny podmiot. Ustawowe organy uczelni mają krzyżujące się kompetencje, z czym wiążą się szczególne wymogi ustanowienia przez nie relacji w oparciu o reguły partnerstwa.

Jerzy Woźnicki

18

18

6. PRZYKŁADOWE DYLEMATY DOTYCZĄCE RADY UCZELNI

Dylematy o charakterze ustrojowym związane z regulacjami ustawowymi:

- Kierunek zmiany zakresu działania rady: jedynie nadzór czy także udział w zarządzaniu? Uchwalanie strategii rozwoju uczelni a nie jedynie jej opiniowanie? Monitoring kontroli zarządczej? Inne?
- Zakres stabilizowania składu rady: ograniczenie możliwości odwoływania rady lub jej członków poprzez określenie w Ustawie wymaganych przesłanek czy aktualne regulacje nie zawierające takich ograniczeń
- Zakres wymaganej transparentności działalności rady, w tym w procesie wyboru rektora: działania na podstawie wcześniej ogłoszonych w uczelni transparentnych procedur czy działania improwizowane wynikające z konkretnej sytuacji; rada jako jedyny podmiot wskazujący rektora czy statut określa także inne podmioty
- Wybór przewodniczącego rady: przez senat jak obecnie czy przez radę po wyborze jej członków
- Zakres szczegółowości uregulowań ustawowych w sprawach rad uczelni: aktualnie obowiązujące regulacje wraz z ich interpretacją czy bardziej szczegółowe i niewymagające interpretacji przepisy ustawowe

Jerzy Woźnicki

19

19

6. PRZYKŁADOWE DYLEMATY DOTYCZĄCE RADY UCZELNI

Dylematy o charakterze funkcjonalnym związane z modelem działania rady:

- Zakres działania rady w ramach nadzoru: sprawy dotyczące zasobów i zarządzania czy wgląd w realizację misji akademickiej i objęcie nadzorem w pewnych formach także tego obszaru (np. jakość kształcenia, III misja, ...)
- Finansowanie prac rady: środki wydzielone z budżetu uczelni do decyzji własnej przewodniczącego rady czy zobowiązanie do finansowania określonych działań rady przez rektora
- Sprawa zakazu działań konkurencyjnych: podejście jedynie ideowe oraz etos i dobre praktyki czy wykreowanie pewnej dokumentacji, w tym własnych oświadczeń członków rady
- Podstawy merytoryczne działań rady i jej członków: wyłącznie na podstawie rozeznania własnego czy posiłkowanie się zewnętrznymi ekspertami (ewentualnie działaniem uczelnianego zespołu ekspertów/doradców)
- Stopień aktywności działania rady: reaktywność czy proaktywność, ale trzymanie się kompetencji ustawowych i statutowych

Jerzy Woźnicki

20

20

7. UWAGI KOŃCOWE

➤ PLANOWANE DZIAŁANIA KRASP – FRP

w okresie aktualnej kadencji dotyczące rad uczelni:

- Nowelizacja Kodeksu „Dobre Praktyki w Szkołach Wyższych”, FRP-KRASP 2007 r.
- Sesje dedykowane w ramach Szkół FRP Zarządzania Strategicznego w Szkolnictwie Wyższym dla rektorów w 2022 r. oraz w kolejnych latach dla kanclerzy i kwestorów (nie w trybie on-line)
- Działalność konsultingowa i doradcza FRP na zlecenie, ewentualnie działalność szkoleniowo – dyskusyjna także.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!